

Gospodarstvo.

Sadni škodljivci po zimi.

Kakor na vseh naših kulturnih rastlinah, se žal tudi na sadnem drevju širijo vedno bolj razni škodljivci in razne bolezni. Spomladi drevje lepo cvete, ali cvetoder le prepočasno uniči vse naše nade na dobro sadno letino; pa še ono par jabolok, ki jih ipak dobimo, je vse črveno po zaslugi drugoga največjega sadnega škodljivca, jabolčnega zavijača. Poleg teh dveh pa imamo seveda še mnogo drugih škodljivcev, kakor: krvava uš, listne uši, mali zimski pedic, zavrtič itd. ter razne bolezni, kakor: rak, škrlup, gniloba itd. Pameten sadjar ne bo stal križem rok, temveč začel bo odločno borbo proti vsem tem raznim škodljivcem in boleznim, da mu ne uničijo sadnega drevja, plod njegovega večletnega truda in skrbi, temveč da doseže res obilen in prvovrsten sadni pridelek.

Večina škodljivcev sadnega drevja, zlasti pa cvetoder in jabolčni zavijač, prezimuje na drevju samem v razpoklinah debela, pod staro skorjo, mahom in listjem, od koder začne spomladi svoje pogubonosno delo. Tu jih tudi najlažje uničimo in sicer z mazanjem debela in spodnjih vej ter s škropljenjem gornjih vej z drevesnim karbolinejem. Najboljši čas zato je v zimskem času, ko je že vse listje odpadlo in drevo miruje, pa do spomladi, ko zopet ozeleni. V nobenem slučaju pa ne smemo škropiti z drevesnim karbolinejem mladih poganjkov spomladi in listja.

Danes najboljši drevesni karbolinej je »Drvorin«, ki je s posebno pazljivostjo sestavljen in tudi vsestransko preizkušen.

»Drvorin« pomešamo z vodo, na 100 litrov vode 10 kg »Drvorina«, ter s to zmesjo poškrpimo veje in namažemo deblo, in sicer prvič sredi novembra, ko je že vse listje odpadlo, ali še predno začne zmrzovati. Ako belimo sadno drevje jeseni z apnenim beležem, lahko primešamo »Drvorin« tudi enostavno tej mešanici, na 100 litrov beleža 10 kg »Drvorina«, seveda pa tudi vse vejevje poškrpimo z zmesjo »Drvorina«. Za škropljenje upotrebimo navadno vinaradniško škropilnico, še boljše pa je škropilnica za sadje s podaljšano cevjo, ki nese res dosti visoko. Drugič namažemo deblo in poškrpimo vejevje spomladi, meseca marca, vsekakor preje, predno začne drevje odganjati. Ako je mila zima in ne zmrzuje, dobro je storiti to tudi enkrat v sredini zime, meseca januarja.

»Drvorin« ne samo da uniči temeljito vse škodljivce, temveč uniči tudi ves mah in lišaj, drevo se pomladi in dobi lepo gladko skorjo. Delo z »Drvorinom« se nam lepo izplača, ker se tudi škodljivci le neradi naselijo zopet na drevo, ki je bilo mazano in škropljeno z »Drvorinom«. Pri mladem drevju je to mazanje in škropljenje potrebno tudi radi krvave uši, katero »Drvorin« docela uniči; znano pa je, da nam več pomaga uničiti eno samo krvavo uš, kakor poleti na tisoče. Tudi proti raku »Drvorin« izvrstno deluje, treba pa je rak-rane pred mazanjem do živega izrezati.

Naši sadjarji, ki se toliko pritožujejo zoper razne škodljivce, zlasti cvetodera, zavijača in krvavo uš, naj se sedaj pridno poslužujejo »Drvorina«, ker je sedaj najboljši čas, da te sovražnike našega sadnega drevja do korena iztrebimo. Vsak sadjar, ki je enkrat poskusil »Drvorin«, je bil nad uspehom presenečen ter ga stalno uporablja. Za deset srednjih dreves je potrebno približno 5 kg »Drvorina«.

»Drvorin« izdeluje naša domača tvornica Kaštel d. d. Karlovac-Hrvatska. Tvornica, ki izdeluje razna zdravila sploh, ima svoj poseben kmetijski oddelek s prvovrstnimi kmetijskimi in kemičnimi strokovnjaki, kjer se izdelujejo razna sredstva zoper škodljivce in bolezni naših kulturnih rastlin sploh z največjo pazljivostjo in natančnostjo; razni strokovni nasveti in navodila se dajejo brezplačno, na kar se naše kmetovalce posebno opozarja; odgovarja se v vseh jezikih.

»Drvorin« se more naročiti vsako najmanjšo količino naravnost iz tvornice, v zalogi pa ga imajo tudi nekateri tr-

govci in lekarne, pred vsem pa Kmetijska družba v Ljubljani in v Mariboru, ki ima stalno v zalogi sploh vsa sredstva omenjene tvornice.

Sadjarji! Zahtevajte izrečno le »Drvorin« in se ne dajte pregovoriti, da je kak drug drevesni karbolinej, katerih je več pod raznimi imeni, enako dober, ker edino z »Drvorinom« morete doseči najboljše uspehe. »Drvorin« pa izdeluje le preje omenjena tvornica.

Društvo kmetijskih strokovnjakov za ljubljansko in mariborsko oblast ima svoj občni zbor dne 12. novembra t. l. v Celju (mala dvorana Narodnega doma). Začetek ob 9. uri. Pristop imajo tovariši člani in posebej vabljeni gostje. Vabimo na polnočevilo udeležbo! — Odbor.

Izvoznikom krompirja! Ravnatelstvu kmetijske poizkusne kontrolne postaje v Mariboru je čast poročati na stavljeno vprašanje glede izvoza krompirja, da izvršuje kmetijska poskusna in kontrolna postaja v Mariboru za celotno mariborsko oblast to službo tudi pri izvozu krompirja v inozemstvo in da se morajo izvozniki obračati na gornjo državno ustanovo, če rabijo izvozne listine. Od zavoda dobljena potrdila niso v zvezi s potrdili, ki se morajo morda dobiti od pristojnih sreskih poglavarstev, odnosno mestnih županstev. Vsakemu izvozniku se toplo priporoča, da stopi pravočasno osebno v stik z zavodom zaradi ostalih pojasnil.

Rečica ob Savinji. Ker je v nedeljo, dne 6. novembra sv. Lenart, se bode vršil tu v Rečici običajni živinski in kramarski sejem v pondeljek, dne 7. novembra. Vabite se torej kupci in prodajalci živine v velikem številu. — Županstvo Rečica.

Mariborsko sejmsko poročilo z dne 25. oktobra 1927. Prignalo se je: 12 konj, 9 bikov, 149 volov, 516 krav in 7 telet, skupaj 693 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od 7.50 do 8 Din, poldebili voli od 6 do 7 Din, bikji za klanje od 6.75 do 7 Din, klavne krave debele od 7 do 8 Din, plemenske krave od 55 do 6 Din, krave za klobasarje od 3.50 do 4 Din, molzne krave od 5.50 do 6.50 Din, breje krave od 5.50 do 6.50 Din, mlada živina od 5.50 do 8.25 Din. — Prodalo se je 300 komadov, od teh v Avstrijo 51 komadov.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso in meso od bikov, krav in telic 1 kg od 10 do 18 Din, teleče meso od 17 do 22.50 Din, svinjsko meso sveže od 17.50 do 30 Din.

Mariborski trg dne 29. oktobra 1927. Ta trg je bil izredno dobro založen in obiskan. Promet je bil tako velik, da so okoli 10. ure nastale tuintam gnječje in izkazalo se je, da je prostor za tržne dneve mnogo premajhen in občina bo morala kaj kmalu nekaj ukreniti, da se bo ljudstvo na Glavnem trgu lažje gibalo. — Slaninarjev je bilo 62, ki so pripeljali 155 zaklanih svinj, katere so prodajali po 17 do 30 Din za 1 kg na drobno in po 15 do 17.50 Din za 1 kg na debelo. Domači mesarji so prodajali: govedino po 8 do 15 Din, teletino po 15 do 20 Din, svinjino po 20 do 22 Din, ovčje meso po 8 do 10 Din za 1 kg. — Perutnine in drugih domačih živali je bilo okoli 1000 komadov, med temi je bilo radi približajočih se božičnih praznikov okoli 120 komadov. Cene so bile piščancem 15 do 30 Din, kokošem 35 do 50 Din, racam 30 do 45 Din, gosem 50 do 100 Din, puranom 60 do 120 Din komad, domačim zajcem 10 do 35 Din komad. — Krompir, zelenjava, druga živila, sadje, venci, cvetlice: Krompirja in druge zelenjave je bilo 31 vozov na trgu. Cene so bile krompirju 1 do 2 Din, čebuli 2 do 3 Din, česnu 10 do 16 Din, kislemu zelju 4 Din, kisli repi 2 Din, paradižnikom 2 do 4 Din, hrenu 8 Din, zeleni papriki 8 do 10 Din za 1 kg, solati 1 do 3 Din, buči 1 do 3 Din, karfiolu 3 do 12 Din, kumarcam 2 do 3 Din, ohrovtu 1.50 do 2 Din, glavni solati 1 do 4 Din, zeljnatim glavam 1 do 4 Din za za komad, gobam 1 do 4 Din, fižola v stročju 1 do 2 Din, motovilcu 1 Din, špinaci 1 Din za komad, mleku 2.50 do 3 Din, smetani 12 do 14 Din, bučnemu olju 20 do 24 Din, oljnemu olju 22 do 26 Din liter, medu 20 do 35 Din 1 kg,

nja tolažba materina ljubezen, pesem in struna, se usmili vsakemu. Po celem Zagorju so govorili: Boste videli, Mihajlu se bo godilo še dobro, ker spoštuje četrto božjo zapoved!

Pred več nego enim letom sta se vračala krtačarja bolj proti večeru nekod iz štajerskega sejma proti domu. Nista šla na veliki most, ampak po bližnji poti preko mojega jezera, katerega smo tedaj popravljali in betonirali. Stara je šla naprej in peljala sina za palico. Nam se ni zdelo ta pot nevarna, ker sta prekorčila jez že bogzna kolikokrat ob nizkem stanju vode. Tisti dan je bil vrh jezera razkopan radi popravila, majka je zašla pri pažnji na slepega sina v luknjo z nogo, omahnila in padla preko jezera kake 4 m globoko med počevje. Obležala je pri priči mrtva.

Smrtna nesreča nad vse ljubljene matere, ki je bila slepeu edina življenska palica in kažipot, je natirala siromaka malodane v obup. Ako bi ne bil imel tedaj Mihajlo strune, bi bil šel za materjo v — smrt! Lep je bil pogreb stare Brajdičke in od bolesti trepetajoči slepi Mihajlo jej je zaigral tako nagrobno, da je tulila od sočutja cela na mirodvoru zbrana tuhlječka fara. Od materinega pogreba do danes še ni šel slepec mimo tega jezera in ne mimo pokopališča v Tuhlju, ne da bi zapel ter zaigral pokojni materi v pozdrav ter slovo!

Na Vseh svetnikov zvečer kmalu po majkini nesreči smo bili vsi Tuheljčani ob grobeh rajnih. Sveč je gorelo primeroma malo, ker jih je pobrala vojska. Pritipal je do majkinega groba med zadnjimi slepi Mihajlo. Prižgal je tri sveče in zapel ter potožil vsem zbranim na strunah tedaj čisto novo pesem, katero ste slišali pravkar. Tako ganljivega počesčenja grobov še nismo doživeli, kakor je bilo ono, ki je pripomoglo pevcu ter goslarju do gospoda.

Slepec je tožil iz grla ter strune, mirodvor je ihtel — pred vdom se je ustavljal avtomobil, iz katerega je izstopila gospoda. Došli so postali ter poslušali, dokler ni bila izpeta pesem in ni razpihal lahen vetrič zadnjih zvokov jokajoče strune po materinem grobu. Razšli smo se v noč. Zadnji je ostavil kraj miru Mihajlo. Pri izstopu iz pokopališča mu je stisnil roko sin grofa Draškoviča, ki se je peljal skozi Tuhelj, slišal pesem ter gosli in počakal na konec. Ogledal si je gosli od vseh strani. Povabil invalida v krčmo k luči in gospoda je doznala, da je godalo zelo

jačam 1.50 do 2 Din, sadju: jabolkam 4 do 7 Din, hruškam 5 do 6 Din, suhim češpljam 10 do 12.50 Din 1 kg. Nagrobnih vencev in cvetlic je bilo radi bližajočih se Vseh svetnikov v veliki obili na trgu. Cene so bile po 50 para do 6 Din in z lonci vred po 10 do 50 Din za cvetlice in rože, za naravne vence pa 5 do 30 Din, za umetne vence po 100 do 200 Din komad. Promet je bil velik. — Lončena in lesena roba se je prodajala po navadi in sicer po 1 do 100 Din komad, koruzna slama pa po 30 Din vreča. — Seno in slama: Kmetje so pripeljali v sredo, dne 26. oktobra 19 vozov sena, 3 vozove slame, v soboto, dne 29. oktobra pa 16 vozov sena in 6 slame na trg. Cene so bile senu 50 do 82.50 Din, slami pa 35 do 45 Din za 100 kg. Slama se je tudi prodajala po 1.75 Din za škop.

Pisma iz domačih krajev.

Pobrežje pri Mariboru. (Pogrebno društvo za Pobrežje in okolico.) Vplačevanje in vpisovanje v novo se snuječe Pogrebno društvo na Pobrežju se vrši vsako 1. nedeljo v mesecu od 9. do 12. ure dopoldne v občinski pisarni, Cesta na Brezje 16. Člani se ne sprejemajo samo iz Pobrežja, ampak tudi iz Tezna, Zrkove, Brezja in Dogoš. Vpisnina je 10 Din za osebo, mesečina 3 Din za osebo. Posmrtnina 1500 Din. Do novega leta se sprejemajo zdrave osebe obojega spola do 60. leta, po novem letu pa samo do 40. leta starosti. Član mora biti 6 mesecev pri društvu, da stopi v polno pravico. Društvo ima že dosedaj več 300 članov, ki so vplačali vpisnino in mesečino do novega leta. Obstoječa društva je torej več kakor zasiguran. Priporoča se posebno obrtniškem, delavskemu in malokmetijskemu stanu! Društvo je popolnoma nadstrankarsko.

Marija Snežna. V Zgornji Velki je umrla dne 25. okt. Roza Toplak, rojena Grofič, posestnica na Zgornji Velki. Rajna je umrla po kratki in mučni bolezni ter zapuščala še mladega moža in dvoje malih otročičev. Blag ji spomin, ostalim naše sožalje!

Guštanj. Umrl je v bolnišnici v Slovenjgradcu tukajšnji občinski tajnik Jožef Šorn na ledvični bolezni. Zapustil je ženo in tri nepreskrbljene otroke, najmlajši ima komaj štiri leta. Bil je prej v Trstu pri nekem slovenskem podjetniku, pa je moral radi narodnosti zapustiti Trst. — Naš magistrat se pripravlja na zidanje, oziroma povečanje ubožne hiše; upati je, da bo prihodnje leto delo dokončano. Ne smelo pa bi se pozabiti na ceste, ki so deloma potrebne jesenskega nasipavanja. Posebno je tega potrebna cesta na Kotlejo in pa Cerkevna ulica. Zadnja bo kmalu slabša, kakor kaka hribovska pot; nemara bodo zadostovale te vrstice, da ne bo treba z močnimi topovi streljati. Naš župan se precej briga za občino in bi nemara tudi kaj ukrenil radi Cerkevne ulice, ko bi kedaj tam hodil. — Poročil se je v pondeljek ugledni kmetijski fant posestnik g. Peter Rezar z gđ. Marijo Steklovo. Ženin je član Apostolstva mož, nevesta je bila Marijina družbenica. Marijina družba se je poslovila od svoje sestre v lepi pesmi, č. g. župnik je pa v krasnem nagovoru razložil zakrament sv. zakona. Bog daj obilo sreče!

Rošpah pri Mariboru. V Rošpahu pri Mariboru se je obesila na slivino vejo 60letna starka Marija Jarčič. Samomorilka je bila že dalje časa nekako zmešana in je večkrat pripovedovala, da si bo končala sama sebi življenje. V sredo, dne 26. oktobra, je pasla na travniku svojo živino, in pri tej priliki si je dejala krog vratu vrv in se obesila na bližnjo češpljevo vejo. Ko jo je kmalu nato našla obešeno njena hčerka, jo je takoj odrezala in jo skušala oživeti. Bilo pa je že prepozno. Ni dognano, kakšne tegobe so priletlo žensko tirale v obup.

Slivnica pri Mariboru. V sredo, dne 26. oktobra, se je med Hočami in Slivnico pripetila smrtna nesreča. Ob cesti se je igralo več otrok, ki so se zabavili zlasti na ta način, da so skakali pred drvečimi avtomobili. Eden od dečkov

staro ter iz roke enega najbolj slavni italijanskih izdelovalcev. Slepec je povedal grofu, da ima gosli od umrlega očeta, ki jih je kupil za malenkost nekje v Slavoniji, kamor je gonil živino za druge.

Kupčija med bogatim grofovskim sinom in slepim siromakom je bila kratka. Mihajlo je prejel lepe tisočake in druge gosli. Z izkupičkom si je pozidal novo, lepo hišo in ima že celo tovarno za izdelovanje krtač. Postal je na Vseh svetnikov zvečer iz največjega siromaka — gospon in s tem je povedano vse.

Pravil mi je večkrat sam, ko je stopical z jezera, da ga po izgubi majke najbolj boli lahkomišelnost prodaja godala, ki je znalo edino na svetu prav spremljati pesem o hvaležnosti slepega sina za materino ljubezen. Mi drugi Hrvati ne slišimo nobene razlike med Mihajlovimi starimi in novimi goslami; to pravi on, ker je slep in taki siromaki čutijo vse drugače in bolj globoko. Mene odkrito veseli, da je slepi Brajdič gospon, a vsi smo enoglasnega mnenja, da ga je nenadno bogastvo malo zmešalo na pameti.

Baš je končal Blažičko zadnje besede žalostne povesti, ko je nekaj pokljukalo s palico po tlaku, izza mlina pred nama je stal slepi pevec in goslar. Neizmerno tužno prezirljivo je nagnil glavo proti nama, uprl izpraznjeni očesni jamic v mlinarja in naju pokaral šepetajoče:

»Nor naj sem, ker pojem in goslam o trajnosti in zvestobi ljubezni, ki jo pozna le materino srce? Eno plačilo poznam za žrtve majkine ljubavi in to je za slepca — klic ter jok — prave strune —. Še to slednje sem prodal za grofovski denar! Jadno mlademu slepeu, ki mora klicati spomine na materino srce iz valov in iz — zaprtega groba na nepravi struni!

Odgovor sva mu ostala dolžna. Sram naju je bilo. Ob sodil je mlinar-krčmar v vojni oslepljenega sina na ponorelo plat, ker je opozarjal javnost s svojim grlom in za denar zamenjeno struno na največjo izgubo na svetu — na izgubo materinega srca med krutimi skalami Sotle in v hladnem grobu — a jaz nisem ugovarjal. Dolgo sva zrla za slepim gosponom Mihajlom, ki je tipal glasno s palico po cesti in se zgubljal proti svoji novi hiši z očitkom, da je storil greh s prodajo materino ljubezen opevajoče — ali nepravne strune — za grofovski denar!

Kaki dve leti po srečanju s tem slepcem na Sv. Gorah sem se peljal iz Tuhlja v Zagorju nazaj proti Štajerski. Pred mostom, ki pelje preko Sotle, je v Zelenjakih na hrvatski strani znani mlin z dolgim jezom preko Sotle. Ko sem bil tik mlina, mi je pobožala uho mila pesem, ki je kapljala iz moškega grla ob spremstvu gosel v valove Sotle. Na sredini jezera, preko katerega se je spuščala voda le tuintam, je sedel gospod, ki je pel sklonjenega hrbita in vlekel počasi — a na dolgo z lokom po strunah. Zgledalo je od daleč, kakor da ga poslušala nekdo pod jezom. Postal sem, nasluhnil in uganil, da se krijeta pesem in struna z onima hrvatskega invalida, ki sem ju slišal na Sv. Gorah. Pesem na jezju je bila le še mnogo tužnejša od svetogorske. Oznanjala je valovom Sotle izgubo oči, ljubavi izvoljenke, materinega edino zvestega srca in tolažbe strune. . . .

Mlinar v Zelenjakih, ki je obenem krčmar, je utešil mojo radovednost in mi razložil ponovno srečanje z zagorskim invalidom nekako takole:

»Gospod z goslami! Nam je Brajdičev Mihajlo. Uboga para je bil pred vojsko. Prebivala sta skupaj z materjo na bregu nad Tuhljom. Oče je gonil živino za prekupee, prešel bogzna kolikokrat celo Slavonijo ter Bosno, a je umrl mlad. Mihajlo in Brajdička sta se porivala naprej s pridnostjo rok. Sin je bil dober že kot dečko, ni silil od doma, pomagal je doma materi, dokler ni moral k vojakom in na fronte. Nekje v Galiciji so mu izbili Rusi obe oči. Bil je precej časa v invalidski šoli v Zagrebu, kjer so ga naučili izdelovati vse mogoče krtače. Kot izučena krtačarja so ga poslali domov materi. Pred poklicom na vojnjo je imel poštono znanje z lepo Brčkovo Veroniko. Bi bil poleg lepote še priženil nekaj posesti s kravo in pomagano bi bilo njemu in materi. Ko je pa čula Veronika, da je čisto slep, se je hitro poročila z drugim in to še poprej, nego se je vrnil Mihajlo iz Zagreba. Nezvestoba brezsrčnega dekleta je siromaka tako prevzela, da ga je majka komaj preprosila tako daleč, da je začel z izdelovanjem krtač. Mati si je naložila celi koš sinove robe, on gosli pod pazduho in ob materini roki na sejme in božja pota. Mihajlo je dober muzikant, ker mu je bil tudi oče. Strune so pripomogle največ, da sta živela mati ter sin za zagorske siromašne razmere udobno. Mlad človek, ki je izgubil oči v vojni, ki je ob dekletu vsled nezakrivljene nesreče in mu ostanejo kot zad-

je to igro prav drago plačal. Ko je privozil neki osebni avto v smeri od Slivnice, je skušal pred njim preskočiti cesto, toda bil je prepočasen, blatobran avtomobila ga je zadela v glavo ter mu je zdrobil. Obležal je na mestu mrtev. — Ko je vozil streljo iz Slivnice pri Cerknici, se je smrtno ponesrečil Mihevc Damjan, posestnik in občinski odbornik, s tem, da se je voz zvrnil vsled slabe poti. Zena, ki mu je pomagala, je tudi težko poškodovana in je tudi malo upanja, da okreva.

Vurberg. Brglezov Zep sreča na cesti prijatelja Srakarja, kateri ves poten in zasopel primaha njemu nasproti z veliko polo papirja v roki. — Brglez nagovori Srakarja: Ho, dobro jutro, prijatelj, bo pa gotovo spet kaj novega, ker letaš z nekšno tiskovino, pa tako vroč? — Ja veš, ljubi moj Brglez, pri nas na Vurbergu mora biti zmiraj kaj novega, ker pravijo okrog, da smo precej napredni. — Brglez: No, pa povej no brž, kaj imaš spet, menda ja ne agitiraš za župana. — Srakar: O tisto pa ne, za tiste je pa še drugih preveč. Pa si vendar ja slišal predzadnji nedeljo, da je naš napredni gospod župan dal pri cerkvi oznaniti, da je njegova hiša v veliki nevarnosti radi ognja, ker baje hodijo razna hudobneži in ponočnjaki ponoči gledat na občinsko desko o pripravah za občinske volitve, ter si pod slamnato streho svetijo s šibicami. Veš, sedaj smo pa kar naglo sklenili, da ustanovimo požarno brambo ter zato sezidamo tudi primeren gasilni dom. — Brglez: Beži, beži, to pa vendar ni taka nevarnost in potreba, da bi radi enega demokratskega župana šli delat te novotarije. Veš, jaz ti povem čisto kaj drugega, pa bo manj stalo. — Srakar: Povej no: Veš, naš napredni g. župan že slabo vidi ter je videl sežgane šibice pod občinsko desko, pa to niso bile šibice, ampak volilne kroglice občanov in radi teh kroglic je v veliki nevarnosti županova hiša, ker bo pogorel tudi županski stolček. Zato pa ni potreba požarne brambe, ne gasilnega doma, ker bodo vseh nevarnosti rešile župana kroglice občanov, pa je fertig spas. — Srakar: Hvala lepa prijatelj Brglez, prav pošteno si jo pogruntal. No, veš kaj? Nekaj bi pa vendarle mogle napraviti novega, namesto gasilnega doma. — Brglez: Dobro, ker si že tako požrtvovalen, ti svetujem, da postavimo en spomenik na vidnem mestu z napisom: Občani vurberški v večem spomin zadnjemu demokratskemu županu 11. 12. 1927. — Bravo, prijatelj! Živijo!

Vurberg. Ker že naši občinski funkcionarji sami zahtevajo, da moramo enkrat temeljito z njimi obračunati, naj jim bo, naj se jim zgodi. V nedeljo, dne 23. oktobra, je dal naš župan g. Preložnik oznanilo pri cerkvi, da občani ne smemo ob vsaki priliki hoditi gledat na uradno občinsko desko, rekoče, da tam šibice užagajo in bi mu hišo zažgali, ker je s slamo krita. G. župan, bodite brez skrbi, ne bomo več dolgo hodili k vam na občinsko desko gledati! Kmalu jo bomo vzeli iz vaše oblasti. Pač pa svetili še bomo mogoče z veliko lučjo, da bomo poiskali, kje je pobrani pasji davek in kazni za leto 1926—27. Potem moramo posvetiti v občinsko gospodarstvo, kje da je preostanek iz obč. računa preko 16.000 Din. Kdo s tem gospodari? Ker zraven tega jemljete za občinske in šolske potrebščine posojilo na naš račun, kdo naj plačuje obresti, če ne občina? Bodite brez skrbi, hiše vam ne bomo zažgali, ali svetili pa vendar moramo in iskati naše pravice. Pri zadnjih občinskih volitvah ste si nadjali ime gospodarska stranka SDS. Je res gospodarska stranka, ki samo sebi gospodari. Vedite, 12. ura se bliža, boste dali račun in potem pa nikdar — nikdar več, veselje preč je preč!

Sv. Barbara v Slov. goricah. Kako lepo znajo gospodariti naši napredni demokratje po naših občinah, lahko vidimo v Koreni. Leta 1921, dne 29. junija je imel Šabeder—Puntnerjev odbor svojo občinsko sejo. G. Josip Šabeder predlaga, naj prevzame občina, oz. župan Šabeder lov za letnih 165 kron. Seve, da so navdušeni gg. Puntner in Kukovec to odobrili. Naš odbornik pa se je takoj pritožil pri okrajnem glavarju in zahteval licitacijo lova, kateri je bil na to za 1550 Din prodan. Če bi veljal sklep občinskega odbora, bi občani trpeli v šestih letih čez 6000 Din škode, in to na račun napredne gospode, katera bi se zabavala zastoj na lovu! In za take

stvari agitirajo naši samostojni demokratje in ponujajo pijačo po občini! Šabeder je prišel k bivšemu odborniku in mu rekel, ali se mi boš podpisal na listo, saj veš, kako lušno je bilo pri meni na občinskih sejah, kako smo ga pili. In ubogi občani so do kolen lazili po blatu, kaj pa je trpela uboga živina na cestah, pa je boljše, da molčimo! In sedanje seje so prava parlamentarna posvetovanja v prid občanov in to brez pijače! Zakaj pa se pehate gg. Šabeder—Puntner toliko za občinski zastop, ali ne veste, da ste obsojeni na opozicijo, kakor je sedaj že navada demokratov. In saj se ne udeležite drugače se, kadar je na dnevnem redu volitev v odbore, da se vam malo posmejijo, kako ste brejenci v stran za vaše napredne zasluge!

Marenberg. Marenberška hranilnica je kupila od občine hišo nasproti trgovine g. Langeršeka, v kateri je nekdanja stara šola in v kateri je dosedaj imela svoje uradne prostore, in sicer za ceno 100.000 Din. — Občine Vuhred, Marenberg in marenberški okrajni zastop so vložili na ravnateljstvo državnih železnic v Ljubljani prošnjo, da bi vlak, ki odhaja ob 10.30 iz Maribora do Fale, vozil tudi do Dravograda ter popoldne ob 5. uri iz Dravograda proti Mariboru. Upamo, da bo ravnateljstvo uslišalo prošnjo in tako mnogim potnikom, posebno trgovcem, zelo ustreglo.

Prekurje. V Gomilici je bil pokopan posestnik Ivan Zver. S sinom, snaho in nekimi sorodniki se je vračal iz Dolnje Lendave. Med potjo ga je začela noga, ki ga je že večkrat nadlegovala, tako boleli, da se ni mogel opreti na njo. Naslonil se je na sina in snaho in je tako prišel s težavo do Polane. Tam je popolnoma omagal. Pri neki hiši so ga spravili v živinski hlev, da bi v njem prenočil. Ponoči so bile bolečine tako strašne, da je na vso moč kričal. Krik se je slišal ven, a domači niso šli v hlev, ker so mislili, da ni nič hudega. Drugo jutro so našli nesrečnega Zveza mrtvega. Na nogi je imel odprto rano, poleg pa je bila mlakuza krvi. Trpin se je v silnih bolečinah premataval in pri tem zadela z bolečo nogo ob trd predmet, ki je rano predril in mu je kri iztekla. Mrliča so prepeljali domov. Na zadnji poti ga je spremljala takorekoč vsa vas, ker je bil zelo priljubljen. Bil je odločen pristaša SLS in dolgo vrsto let občinski odbornik. Bodi mu Bog usmiljen sodnik! — Zadnje sredo se je vršila na okrajnem glavarstvu v Murski Soboti ofertna licitacija za popravilo nasipov potoka Lendava v okraju Murska Sobota. Popravilo je bilo že prej zelo potrebno, zato se vsakdo veseli, da se z delom naposled vendarle začne.

Polenšak pri Ptuj. Pretekli četrtek popoldan je šel od vzhoda proti zahodu preko Polenšaka aeroplan. Z radovednimi obzori so gledali ljudje za njim in že je šinil glas med našim žensstvom: vojska bo! Pravi strah je nastal med našim nežnim spolom popoldne drugega dne, ko so kar 3 aeroplani skupno brneli v zraku tudi v isti smeri. Skoro bi nam vse ušle, menda na zvezdo Mars. Le s težavo so moški pomirili plašne ženkice, češ, da so letala zdaj nekaj vsakdanjega in da jih bomo tudi mi v teh šumah in vinskih gorcah večkrat videli. In tako smo se zadovoljili s to novino, ki jo tudi drugi naj izvejo, se nasmehnil, da le druge hujše nesreče ni bilo. Mogoče veste Vi, g. urednik, kdo so bili in kam so šli ti aeroplani? Proti Mariboru so je brisali!

Polenšak pri Ptuj. Dne 25. oktobra smo pokopali g. Joško Laha, posestnika in gostilničarja na Polenšaku. Pogreba se je udeležilo zelo veliko ljudstva. Udeležilo se ga je tudi zastopstvo ptujskega Sokola in sicer g. okrajni šolski nadzornik Joško Gorjup, advokat g. dr. Salamun in še nek drug gospod ter zastopnik ptujske Orjune Mr. Orožen, lekarnar. Po izvršenih pogrebniških obredih in odhodu č. g. župnika iz popopališča in vključ temu, da si je rajni odločno prepovedal, ko je bil še živ, vsak kakoršnikoli govor, se je ob grobu na cerkvenem pokopališču osokolil v imenu ptujskega Sokola ter začel hvaliti pokojnika kot zvestega in vnetega Sokola do zadnjega izdihljaja naš dobro poznani bivši šolnik na Polenšaku g. Joško Gorjup. Gotovo se ta Sokol ni niti zavedal, kako je po tem svojem govoru zatem-

nil dober utis, ki si ga je rajni pridobil v zadnjih dneh pred smrtjo.

Sv. Križ pri Ljutomeru. V nedeljo, dne 6. novembra, proslavi tukajšnje bralno društvo 15letnico Slomškove dvorane s sledečim sporedom: Popoldne se bo vršil shod SLS, a popoldne po večernicah v dvorani slavnostni govor, petje moškega in mešanega zbora ter zelo podučljiva igra: »Veri« v treh dejanjih. Na shodu in slavnostni govor ima oblastni poslanec g. Hrastelj iz Maribora. Ker je spored zelo pestro izbran, zato ste vsi uljudno vabljeni, tudi godbe ne bo manjkalo.

Braslovče. Poročil se je g. Martin Janežič, posestnik v Braslovčah, z gđ. Mici Serdonerjevo iz Parizelj. Pri slovesu se je nabralo na predlog g. Kronovskega 200 Din za občinske ubože občine Braslovce. Vrli naša pristaša ma želimo obilo sreče, darovalcem pa iskrena zahvala!

Celje-okolica. Slovenska kmetijska zveza je za občinske volitve v celjski okoliški občini, ki se vršijo dne 20. nov., vložila v soboto, dne 22. oktobra, sledečo kandidatno listo: Kandidati za odbornike: 1. Mihelčič Alojzij, posestnik in trgovec, Breg; 2. Strenčan Jurij, posestnik, Lava; 3. Šlander Franc, posestnik, Košnica; 4. Kovač Leopold, posestniški sin, Babno; Dorn Franc, posestnik, Zagrad; 6. Glinšek Ivan, posestnik, Zgornja Hudinja; Pišek Jožef, posestnik, Medlog; 8. Žuža Franc, Zavodna; Jecl Martin, posestnik, Ostrožno; 10. Kodela Ivan, posestnik, Dobrova; 11. Blane Tomaž, posestnik, Lisce; 12. Krušič Janez, posestnik, Lokrovec; 13. Lipovšek Franc, posestnik, Ložnica; 14. Jane Avgust, posestnik, Miklavžki hrib; 15. Majer Jur, posestnik, Polule; 16. Planinšek Anton, posestnik, Spodnja Hudinja; 17. Belaj Jože, posestniški sin, Pečovnik; 18. K. Knez, posestnik, Lava; Dolenc Anton, posestnik, Košnica; 20. Turnšek Andrej, posestnik, Ostrožno; 21. Hribernik A. posestnik, Babno; 22. Javornik Jakob, kamnosek, Zagrad; 23. Repič Ivan, posestnik, Medlog; 24. Ledinec Valentin, posestnik, Zgornja Hudinja; Zager Avgust, posestnik, Ložnica; 26. Zilli Egid, kamnosek, Lisce; 27. Ocvirk Franc, posestnik, Ostrožno; 28. Kodela Josip, posestnik, Polule; 29. Ocvirk Jakob, posestnik, Ostrožno; Čater Blaž, posestnik, Pečovnik; 31. Mirnik Jakob, posestnik, Medlog; 32. A. Vrečer, posestnik, Košnica; 33. Mravljak Franc, posestnik, Zagrad. — Kandidatna lista za namestnike: 1. Hojnik Blaž, posestnik, Košnica; 2. Klinar Franc, posestnik, Ložnica; 3. Vrečer Jožef, posestnik, Babno; 4. Podergajs Jožef, posestnik, Zagrad; 5. Malej Jožef, posestnik, Zgornja Hudinja; 6. Lešnik Izidor, posestnik, Medlog; 7. Kodela Ivan, posestnik, Ostrožno; 8. Šribar Janez, posestnik, Dobrova; 9. Krulec Franc, posestnik, Lisce; 10. Lednik Jakob, pos., Lokrovec; 11. Turnšek Anton, posestnik, Zgornja Hudinja; 12. Krautberger Jožef, strojnik, Zagrad; 13. Vidensek Jakob, posestnik, Ostrožno; 14. Gaberšek Ivan, posestniški sin, Lava; 16. Novak Franc, posestnik, Pečovnik; 17. Jakše Franc, posestnik, Babno; 18. Povh Ivan, posestnik, Zgornja Hudinja; 19. Vede Valentin, posestnik, Zagrad; 20. Čater Blaž, posestnik, Dobrova; 21. Lipovšek Anton, posestnik, Medlog; 22. Krofl Leopold, posestnik, Pečovnik; 23. Skamen Anton, posestnik, Dobrova; 24. Pinter Anton, posestnik, Dobrova; 25. Podergajs Martin, posestnik, Dobrova; Kolenc Franc, posestnik, Zagrad; 27. Čremožnik Peter, posestnik, Ložnica; 28. Dimec Jožef, posestniški sin, Medlog; 29. Lilija Jernej, posestniški sin, Lava; 30. Vrečer Martin, posestnik, Pečovnik; 31. Rebov Jakob, posestnik, Košnica; 32. Kiker Alojz, delavec, Zagrad; 33. Čater Ivan, viničar, Miklavžki hrib. — Poleg te liste je vložena še lista Slov. ljudske stranke, ki bo dala zlasti obmestnim krajem priliko, da manifestirajo za vestnost v občinskem gospodarstvu in za napredek občine.

Sv. Peter pod Sv. gorami. Edinost nas ne veže samo do groba, temveč bratovska ljubezen traja še dalje. To se je pokazalo pri nas, ko smo spremljali na zadnji poti blago mladenko, članico Marijine družbe in prosvetnega društva, Marijo Geršak iz Zagaja. Njeno življenje je bilo nedolžno. S svojo nenadkriljivo potrpežljivostjo nam pa je bila vzgled,

Zanimivosti.

Globokost Atlantskega morja. V Atlantskem oceanu polagajo nove kable za brzojav. Pri otoku Sv. Helene so ugotovili, da se je globočina morja v zadnjih petih letih zmanjšala skoro za 3000 metrov.

Najglobokejši premogovnik na svetu je v Chanslov-Chanfield v Kaliforniji (Združene države Severne Amerike). Globok je 2398 metrov.

Cylinder-klobuk je iznašel leta 1797 londonski klobučar John Hetherington. Ko si ga je prvič nadel, ga je policija poklicala na odgovor in obsodila na globo 50 angleških funtov.

Pipa iz koruznega storža. Indijanci Severne Amerike so znali kaditi tobak v kamenitih, kovinastih ali pa ilovnatih pipah. Dasiravno jim je bila koruza že davno znana, vendar niso prišli na misel, iz koruznih storžev izdelovati pipe, to pa radi tega, ker storži niso bili dovolj debeli. V začetku 70 let prejšnjega stoletja je prišel v kraje ob reki Missouri neki holandski brusilec nožev, po imenu Henry Tibbe, in ker se je v onih časih tam že dobila debelejša koruza, je izrezal iz storža glavo pipe in vtaknil vanjo primeren ustnik. Tako je prvi kadil iz koruzne pipe. L. 1874 je Tibbe razstavil te pipe na sejmu v Franklinovi deželi, ter jih patentiral. Kmalu je postala Franklinova dežela središče izdelovanja koruznih pip. Danes jih izdelajo do 30 milijonov na leto in sicer kakih 250 vrst. Storž mora imeti vsaj 1 in ¼ cole debeline in biti zelo trd, sicer ni za rabo. Take storže dosežejo s tem, da jih pustijo posebno dolgo rasti, najmanj 120 dni. Zemlja mora biti močna in ravno ob reki Missouri je za to najbolj primerna. Koruzo skrbno preberejo, sejejo in ko zraste, zopet največja zrna izločijo ter drugo leto zopet sade, iz česar šele zraste prava koruza, iz katere storžov nato delajo pipe. Toda dolg je še proces, preden je pipa izdelana, kajti nič manj kot 25 delavcev jo ima v roki, preden je gotova. Ranjki predsednik Združenih držav Harding je kadil največjo koruzno pipo, kar jih je bilo sploh kdaj izdelanih. Merila je dve coli in pol v premera.

Za razvedrilo.

Rešitev uganke. Svinja ima najboljšo meso — pod kožo. — Rojen je bil, pa ni umrl — vsak človek, ki še živi. — Poleti oblečena, po zimi pa slečena je — kuruza.

Nove uganke: Liste ima, pa ni drevo, hrbet ima, pa ni žival; platnice ima, pa ni vedrica. Kaj je to? — Eno kilo jedi in dve kili soli se skupaj kuha, pa je še neslano! Kaj je to?

Čarovnik: Kako začaraš osebo, da ne more pobrati reči, ki leži pred njo na tleh? Postavi osebo tesno k steni in položi reč na tla pred njene noge. Dotični se ne more skloniti, niti počeniti, da bi pobral.

Slovo od klobuka. Franček pijanček je padel na poti domov klobuk z glave. Franček pijanček se je zibal okrog njega in modroval: »Ljubi klobuček, kako rad bi te pobral. Pa te bo že kdo drugi pobral. Če bi te hotel jaz pobrati, bi sam padel. Mene pa ne bi nihče hotel pobrati, zato je pač boljše, da ti tu obležiš, jaz pa grem brez tebe domov! Torej serbus!«

Mesec je več kot solnce. Učitelj je v šoli vprašal učenca: »Kaj je več vredno, solnce ali mesec?« Učenec je odgovoril: »Mesec! Mesec nam je bolj potreben, da sveti ponoči, ko je tema, solnce pa po dnevi, ko je itak dovolj svetlo!« (»Iz otroških ust« za 8 Din komad. Še zdaj niste naročili, pa so v tej knjigi take otroške šale, da je kaj!)

Razlaganje sv. pisma. Krčmar je rekel kmetu: »Čuj, jaz sem bral v sv. pismu, da če te kdo udari za uho, nastavi mu še drugo lice! Ali si tudi ti istega mnenja?« — Ko mu je kmet pritrdil, mu je gostilničar zasolil eno zaušnico. Kmet je res takoj nastavljal še drugo lice in tudi dobil še drugo zaušnico. Nato pa je rekel kmet: »Pisano pa je tudi, da se mora vračati in sicer z isto mero, kot je bilo posojeno in še zvrhano mero je treba dati!« — Pa je začel krčmarja klofutati. V tem je stopil orožnik v sobo: »Kaj pa delata tu?« — Kmet je mirno odgovoril: »Sv. pismo si razlagava!

Širite Slov. Gospodarja!

Kmetovalci

za nakup raznega manufakturnega blaga, za zimske suknje, plašče in razne obleke, perilo, sešitih posteljnih odev, kocov, pregrinjal, namiznih prtov, nadalje vseh vrst izgotovljenih moških oblek, hlač, sraje za praznik in delavnik, kakor tudi vseh vrst pletenih jopic in vestij za moške in ženske, nogavice, rokavice, posebno pa vedno najnovejših svilenih rut in šerp, katere dobite po najnižjih tovarniških cenah. Vam se priporoča že znana manufakturna trgovina

**M. Feldin
Maribor**

1462

Grajski trg 1^l Vetrinjska ulica

Velika zaloga angleških^l in čeških štofov za obleke

Kilni pasovi (Bruchbänder)

tudi za najhujše kile, gumi nogavice za krčne žile, bergel, trebušne obveze proti različnim boleznim, umetne roke in noge, različne aparate proti telesnim poškodbam, suspenzorije, podlage za ploske noge itd. izdeluje od navadne do najfinejše vrste strogo solidno in trpežno, po najnižjih cenah

**IVAN FRIC, bandažist in rokavičar,
Celje, Slomškov trg 4 (za farno cerkvijo).**

kaj premore hčerka, ki trdno zaupa na svojo mater Marijo. Umrla je v 24. letu svoje starosti. K zadnjemu počitku so jo spremljale družbenice, Katoliško prosvetno društvo, Orli in tisočglava množica. Pri sprevedu je popeval »Miserere« kakor tudi pozneje nagrobno »Blagor mu« domači pevski zbor pod vodstvom vrlega fanta Franceta Rautner. Starišem in domačim naše sožalje; njej pa kličemo — se vidimo nad zvezdami. N. v m. p.!

Marija Gradec pri Laškem. Večkrat je sedajni in že večletni g. župan Martin Topole želel, da da pred vsemi davkoplačevalci odgovor o svojem hiševanju in to je tudi na dan 16. oktobra 1927, storil v nabito polni nadzupnijski dvorani v Laškem, kjer je davkoplačevalec do pare občinskega premoženja dohodkov in izdatkov, postavko za postavko jasno in točno pojasnjeval in nato prosil to veliko število navzočih davkoplačevalcev, da ga o njegovem županovanju njega in občinski odbor sodijo. Resni in trezni Marijagradčani so kratko sodili in ga tudi obsodili ter je moral g. župan Martin Topole tudi takoj nastopiti kazen, pa katero? Postavili so ga za nosilca liste naše SLS za bodoče občinske volitve. Mož se je sicer branil, kakor se pač vsak obsojenec, toda ker je še vsikdar voljo in željo Marijagradčanov poslušal, jih je tudi sedaj. — Kaj pa naši nasprotniki? Tihi so s svojo listo. Nihče nič ne ve. Kar kaj izveš od katerega demokrata, pa je vse. Zvedelo pa se je toliko: Neki hud mož sili zelo visoko na lestvo, toda naj jo nikar ne postavlja na svojo hišo, oziroma na gospodarsko poslopje, katero že več let pričakuje za dve kroni poštenega snega, pa bo rešeno vsega gorja. So baje tudi na tej listi taki možje, ki jih lasten oče ne bo volil, pa tudi bratje ne, ker agitirajo vsi proti njim. Eden pa je celo takšen gor, ki je glede gospodarstva za vzgled vsem občanom, kajti v teku dveh let je napravil dvamilijonsko premoženje, danes pa nima menda niti beliča v žepu in dolguje še precejšnje svote občini. Spomnimo pa se še dveh: Kaj pa sta ta dva za ena svetnika? Stroškov nočeta plačevati, ki sta jih sama zakrivila s svojim lahkoživjem. Te pa bodo volile v bodoče ženske, če bodo imele volilno pravico. To bo takšna lista, da bo razpalila Marijagradčane tako, da bo kratak, toda resen in že težko pričakujoči obračun.

Modrič-Radoblje pri Laškem. Iz naše vasi še menda ni bilo glasu. Zadnja »Domovina« in »Jutro«, ki napadata našega g. župana, tajnika in odbornika Flisa ter Deželaka, po domače Ribča, ni vredno, da bi se na vsebino teh lažljivih listov odgovarjalo. Kdor ima snažne roke in čisto vest, je poniževalno, da bi se s takimi čenčami pečal. Na kratko pa vendar ta odgovor: »Ako je dopisnik v resnici doma iz Modriča, potem naj pride v Radoblje k Ribču, kjer bo dobil za svoje jamranje 500 Din. Ako pa ni, je pa javnosti znano, da je to le samo mačje zavijanje in težke skomine nekaterih Laščanov, ki so vajeni malenkostnih računov, na druga imena prepisavati, ter silno dolgočasje po bivšem gospodstvu pri okrajnem zastopu, odkoder jim sedaj tako junaško odgovarja g. dr. Godnič.«

Trbovlje. V pondeljek zjutraj je odšla od trgovca g. Rateja, ne da bi mu naznanila odhod, njegova 16letna služkinja Leopoldina Pečnik. Ob 7. uri zjutraj so jo že izvlekli v Radečah pri mostu mrtvo iz Save. Že večkrat je tožila, da ima neozdravljivo bolezen na želodcu ter se tudi izrazila, da si hoče vzeti radi tega življenje.

Stara vas pri Vidmu. Ravno v krajih krog Vidma in Krškega se je zgodilo zadnja leta precej grdih zločinov, ki so močno razburkali celotno javnost. Zadnje sredo, dne 26. oktobra, je končala v Stari vasi pri Vidmu pod razbojniško sekuro in nožem 80letna vdova, trgovka in posestnica Marija Ivačič. Starka Ivačič je opravljala po smrti svojega moža kar sama posestvo, trgovino ter krèmo. Znano je bilo, da ima precej premoženja in je čisto sama. In ravno popolno samelost Ivačičeve je izrabil razbojnik, da se je polastil njenega prihranjenega denarja. Ropar se je prikradel ponoči v starkino stanovanje, zastrl okna ter vrata in se nato lotil krvavega razbojniškega posla. Stara ženica se pred razbojniško roko ni mogla braniti in bi bil lopov lahko ugrabil njene prihranke brez prelivanja krvi. Tolažaj je napadel žrtev s sekuro, s katero jej je razklal glavo in nato jej je še prerezal vrat z nožem. Po storjenem umoru je ropar prebrskal omare in predale in pobral, kar je v naglici našel. Odnesele je več hranilnih knjižic in gotovine ter se izgubil iz hiše v noč. Zločin je bil odkrit dne 27. okt. zjutraj, ko je okrog 7. ure prišlo k Ivačičevi hiši kmečko dekle Francka, kakor vsako jutro po mleko. Vežna vrata so bila odprta, gospodinja pa nikjer. Francka je torej domnevala, da se je gospodinja odpravila po kakem opravku od hiše in je postavila kanglico za mleko pred vrata. A ko se je čez čas vrnila, gospodinja še vedno ni bilo nikjer. Stvar se ji je zdela sumljiva. Pozvala je torej nekega možkega, ki je ravno prišel mimo, in stopila sta skupaj v hišo, da poiščeta gospodinja. Komaj sta stopila v sobo, se jima je razodel strašen prizor. Vse je bilo razmetano, gospodinja pa umorjena, v mlaki krvi. Bliskovito se je novice o strašnem roparskem umoru raznesla po vasi in vsej krški dolini.

Videm ob Savi. Pretekle dni je k trgovcu g. Antonu Vahčiču na Vidmu prišel 65letni Znidaršič, doma iz Zabukovja, ter je trgovcu prodal vinski kamen, ki ga je pokupil pri raznih vinogradnikih. Vahčič je Znidaršiču, ki je bil precej vinjen, dal tudi večerjo in prenočišče in je domača hči svetila, da je šel po stopnicah na hlev spat. Znidaršič pa je zopet zlezal po stopnicah v hlev ter govoril še s hlapcem. Ko je šel hlapec k večerji, je Znidaršič zopet hotel na hlev. Vsled vinjenosti pa je na stopnicah omahnil, padel na glavo in obležal na tleh. Ko je prišel hlapec od večerje, je bil Znidaršič že mrtev.

Brežice ob Savi. Kljub prav živahnemu prometu na kolodvoru v Brežicah so neznani vlomilci v noči od 20. na 21. oktobra obiskali na peronu se nahajajočo okrepčevalnico, last gostilničarja g. Ivanu Volčanšek. Vlomili so z železom zadnja vrata, naložili v košaro, ki se je tam naha-

jala, čokolade, likerjev, cigaret, cigar in tobaka za vrednost nad 2000 Din in neznano kam odšli. Vloma sumljiva sta tuja-Hrvata, ki sta preko dneva sumljivo hodila okrog okrepčevalnice in ki sta po vltomu izginila v smeri proti Zagrebu. — V četrtek, dne 20. oktobra, je umrla v Brežicah gospa Antonija Wresnig, rojena Bezuh, zdravnikova vdova, v 97. letu svoje starosti. Vdova je bila 40 let. Pogreb je bil v soboto, dne 22. oktobra, ob obilni udeležbi. — Pri brežiški podružnici Sv. Lenarta se nahaja starinska kapela božjega groba. Po mnenju strokovnjaka je bila zidana ta kapela v 17. stoletju kot zadnja postaja križevega pola, od katerega je ohranjena še ena postaja pri cerkvi sv. Roka, dočim so bile druge tekom let porušene. Kapelo božjega groba so dali obnoviti Šentlenarčani sami.

Priština (Južna Srbija). Od slovenskega vojaka smo prejeli iz Prištine sledeče pismo: Slovenca pač povsod najdeš, še celo na koncu sveta. Tako jih tudi ima na Kosovem polju v Stari Srbiji. Večina so to vojaki, pa tudi nekaj kmetov, ki so se vojni tu doli naselili. Kraj je še precej zdrav, o malariji še tukaj ni čuti. Narodne noše so kaj slikovite; na glavi se še šopiri fes, pisani suknič, rdeči pas ter bele volnene hlače, čevlje pa nadomestujejo opanke. Pozna se dosti, da je komaj 15 let, odkar je zemlja svobodna. Naši Slovenci služijo tukaj iz mariborskega in celjskega okruža v 30. in 31. puku. Tudi nekaj oficirjev je Slovencev. Z vlakom smo se vozili iz Maribora tri dni. Torej ogledali si smo našo Jugoslavijo od severa do juga. Bralci »Slovenskega Gospodarja« prejmite najboljšo pozdrave od slovenskih vojakov v Južni Srbiji.

Družinska pratika

za leto 1928

s podobo SV. DRUŽINE

je že izšla ter se dobiva po vseh naših trgovinah papirja i. t. d.

SEGAJTE LE PO NAŠI

1391

Močen pekovski učencec se sprejme v Mariboru, Aleksandrova cesta 81. 1465

Izjava, Marija Horvat, posestnica v Kerkavi, p. Juršinci, obžalujem, da sem žalila g. Franca Rakuša, posestnika v Hlaponcih ter se mu zahvaljujem za odstop od zasebne tožbe. V Ptuj, 20. oktobra 1927. Marija Horvat s. r. 1459

BRZOJAV
Slamozreznice, trijerji, gepelji, ravnokar dospeli.

FR. STUPIČA, LJUBLJANA
KMETJE! Najboljše zamenjate in prešate olje v tovarni bučnega olja I. Hochmüller, Maribor. Pod mostom 7, desni breg Drave. Dobijo se po ceni dobri otrobi in prga. Kupujem in zamenjam tudi orehe. 1353

HALO! HALO!
Od 1. do konca novembra 1927
velika razprodaja vsega manufakturnega blaga pri tvrdki J. MACUN, PTUJ

radi predaje trgovskih lokalov na gospoda R. RIBIČA v PTUJU. — Ker so se cene blaga znatno dvignile, zato ne zamudite te ugodne prilike, ker se bo razprodajalo **vso blago po lastni ceni**

Ostanki pol zastonj! 1460
Ne zamudite! Ne zamudite!

Zahvala.
Po nenadomestljivi izgubi mojega ljubljeneega so-proga, oziroma preskrbnega sina in očeta, gospoda **JOŠKA LAH** posestnika in gostilničarja
izrekamo vsem tistim, ki so nam v težkih in bridkih urah sočustveno prisostvovali, najprizirnejšo zahvalo. Posebno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem za udeležbo in krasno cvetje. Obenem naša iskrena hvala č. g. županu. Prizirna hvala tudi vsem tistim, kateri so se pri zadnji poti nepozabnega pokojnika v tako obilnem številu udeležili.
Polensak, dne 26. oktobra 1927.
1446 Zahvaljoča družina.

Viničar s 4 delavskimi močmi se sprejme; delo ima vedno; in eden z dvema delavskimi močmi; zemlje dobi, kolikor rabi. Sortman Fani, Gornji Gabrnik. 1425

Viničarja z 2 do 3 pridnimi delovnimi močmi sprejme J. Jausnik, Sp. Sv. Kungota. Na pisma se ne odgovarja. 1452

Kupim polovnjak izabele ali hrušovca. Pobrežje, Gozdna ul. št. 2. Maribor. 1451

Prodam kobilu, koloselj in opremo. Lešnik Ivan, Sp. Voličina št. 46, Sv. Lenart v Slov. gor. 1457

Majerja za živino, z dobrimi spričevali, se išče. Wansbergovo upravnništvo Šmartno ob P. ki. 1461

Vinogradsko posestvo z velikim sadonosnikom in poljem, tri hiše, ob okrajni cesti, blizu farne cerkve, na prodaj. Pojasnila daje Kramberger v Mariboru, Grajski trg 2. 1458

Trgovski vajenec s primerno šolsko izobrazbo (učenci mešč. šole imajo prednost) se sprejme takoj v trgovino Ivan Veselič v Ormožu. 1454

Posestva, hiše. Za obrt primereno posestvo — delavske hiše blizu Maribora za hiše v Mariboru, resni kupci. Naslov »Marstans«, Koroška cesta 10. 1453

Najbolje in najvarneje naložite svoj denar pri OKRAJNI POSOJILNICI V LJUTOMERU
r. z. z. n. z.
ki obrestuje hranilne vloge najbolje.
Tekoči računi.
Posojilo na poroštvo, zastavo in vknjižbe.
Urađuje za stranke vsak delavnik od 8. do 59 12. ure.

Točna in solidna postrežba! Ustan. 1909.

Kilne pase
trebušne obveze, proti visedemu trebuhu, potujočim ledvicam in znižanju želodca, gumijevе nogavice in obveze za krčne žile. Umetne noge in roke, korsete, berge, podloge za ploske noge, suspenzorije in vse aparate proti telesnim poškodbam izdeluje staroznana tvrdka

Franc Podgoršek, bandažist, Maribor
Slovenska ulica 7. 154
Pismena naročila se točno izvršujejo ter pošiljajo po povzetju.

Vaš denar naložite najbolj varno in dobičkanosno v **POSJILNICI V VOJNIKU**
r. z. z. n. z.
ki Vam obrestuje proste vloge po 6% in vezane po dogovoru. Retni in invalidni davek plačuje posojilnica iz lastnega. 600

: Fran Strupi, Celje :

Vam priporočam svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, sve-tilk, ogledal, raznovrstnih šip, lepih okvirov itd. — Prevezema vsakršna steklarska dela. — Najsolidnejše cene in točna postrežba.
Na drobno in na debelo. 106

Nc VI 938/27-2

Prostovoljna sodna dražba
zemljišča vl. št. 27 k. o. Smolnik z v dražbenih pogojih navedenimi pritklinami in premičninami vred, sedaj last gospe Angele Majaron n g. Janka Majaron ter g. Marina Košuta, se vrši
dne 21. novembra 1927 v občinski pisarni pri g. Frieu Glasserju v Smolniku.
Najmanjši ponudek znaša 220.000 Din, kateri se mora v 30 dneh po domiku z 8% pri sodišču položiti.
Vsak ponudnik mora založiti pred začetkom dražbe vadij v znesku po 22.000 Din.
Dražbeni pogoji so na vpogled pri podpisnem sodišču soba št. 6 med uradnimi urami od 8. do 14. ure.
Okrajno sodišče v Mariboru, oddelek VI, dne 25. oktobra 1927. 1449

Pozor! Priporočam svojo veliko zalogo v galanteriji, igračah kakor domače in kuhinjsko orodje za najnižje cene. Priložnost: Papučice za otroke od Din 10,-, za dame od Din 22,-, za gospe od Din 25,- naprej; 3 par. ženskih nogavic za 20.- Din kakor tudi vsako drugo vrsto. Pri nakupu od 100 Din nudim 5% popust, JOSIP MLINARIČ, MARIBOR, GLAVNI TRG 17 1447

Kupujem stalno **kostanjev taninski les** proti takojšnjemu plačilu 1450
Ernest Marinc, Celje, Zrinskega ulica 4

Hijacinte in tulipane
v veliki izbiri priporočam M. BERDAJS, Maribor

Bizeljsko. V nedeljo, dne 20. oktobra, zvečer je šla skupina fantov iz Gregove v bizeljski občini skrivaj pit v hrame svojih staršev. Med fanti sta bila tudi prijatelja Jožef Kunst in Tone Domitrovič. Med fanti ni bilo nobenega prepira. Nazaj grede, je Jožef Domitrovič z nekim drugim tovarišem prišel pred Jožefom Kunstom domov. Ko je prišel Kunst Jožef z ostalimi tovariši v Gregovec, je že Tone Domitrovič pred svojim domom zaukal. To ukanje je dalo povod, da sta se Jožef Kunst in Tone Domitrovič, ki sta pa bila v treznem stanju dobra prijatelja, sporekla. Po kratkem prepiru je Domitrovič udaril Kunsta s palico. Kunst pa se je branil z nožem. Vsled pijanosti in temne noči je Kunst z nožem zadel Domitroviča tako nesrečno v prsa, da ga je zadel v srce in je po par urah izdihnil. Kunst se je takoj streznil ter se sam javil sodišču.

Potniška ladja se potopila.

Dne 25. oktobra se je potopila ob braziljanski obali italijanska ladja »Princessa Mafalda«, ki je peljala izseljence iz Italije in Jugoslavije v Brazilijo in Argentinijo. Morje je bilo precej mirno in ladja je zadelo ob polnoči v noči ob skale, ki niso zaznamovane na zemljevidu. Od teh trčila ladja ob skalovje, se je še razpočil parni kotel in ladja se je potopila v 20 minutah. Ko se je zgodila nesreča, je začela ladja potom brezžične postaje klicati na pomoč.

Kakor zgoraj omenjeno, je bilo na že starem parniku največ italijanskih izseljencev, ki so bili namenjeni v Argentinijo. V celoti je bilo na ladji 1300 potnikov, in sicer: 52 potnikov I. razreda, 89 potnikov II. razreda in 827 izseljencev v medkrovu in končno 230 mož posadke. Od teh 1300 oseb je rešil nemški parnik »Athen« 400 oseb, angleški parnik »Avelona« 200 oseb, francoski parnik »Formosa« pa 120 oseb. Po najnovejših poročilih bi naj bilo utonilo le 34 oseb, a jih je gotovo več.

Ponesrečeni parnik je odplul iz Genove 10. t. m. in vkrcal je med drugimi tudi okrog 40 izseljencev iz naše države. Večinoma so bili to ljudje iz Dalmacije in iz okolice Osijeka, ostali pa iz Južne Srbije.

O prizorih, ki so se doigravali na ponesrečeni ladji, ko se je začela potapljati, prihajajo pretresljiva poročila. — Francoski, nemški in angleški mornarji, ki so reševali žrtve, pripovedujejo, da je pustilo vodstvo ladje zaklenjeni kabine III. razreda, kjer so bili najrevnejši izseljenci z ženami ter otroci in to radi tega, da so lahko pripravili najprej rešilne čolne za potnike I. in II. razreda. Ko je prišel na pomoč francoski parnik »Formosa«, so bili revni potniki še vedno zaklenjeni, bogatejši pa že vsi v rešilnih čolnih. Francoski kapitan je takoj sam prevzel poveljstvo nad posadko potapljačice se ladje. Francoski in pozneje nemški mornarji so morali v življenjski nevarnosti razbijati vrata kabin, da rešijo izseljence v svoje čolne. Mnogo grozot in smrtnih slučajev bi bilo izostalo, če bi bilo na parniku boljše vodstvo. Ljudje, katere je nesreča zatekla na krovu, so skakali v morje. Drugi so zopet vdirali v zaprte kabine, da na svojo pest s svojci napravijo obupne rešilne poskuse. Bila je strahovita gneča na krovu potapljačice se ladje, ko so se približali prvi rešitelji. Posadka ni imela človeka, ki bi bil obupance pomiril in olajšal delo reševalcem. Splošno obtožilno mnenje je tudi to, da je bil parnik prenapoljen.

Potopljeni parobrod je bil dograjen leta 1908 v Genovi in je spadal tako že med zastarele. Dolg je bil 150 m in imel je 9200 ton. Stroji od 10.500 konjskih sil so razvijali hitrost od 18 milj na uro. Parnik je služil že dolga leta prevozu izseljencev na progi Genova—Južna Amerika in je bil navadno — kakor tudi sedaj — prepoln revežev mnogih dežel, ki morajo v tujino za delom in kruhom.

Kadar pridete v Maribor

nikar ne pozabite obiskati dobroznano gostilno **„VETRINJSKI DVOR“** H. Kosiča, Vetrinjska ul. 24 kjer boste najbolje postrazeni z jedjo in pijačo po nizki ceni. — Za mal denar se do dobrega okrepčate. — Krona vsemu pa je ravnokar došlo novo dalmatinsko vino, ki mu ga menda ni para v Mariboru

1423

Gonilni jermeni, najboljše kakovosti, že strojno pretegnjeni, za mlino, žage, mlatilnice, tovarne itd., kakor tudi šivalni in vezalni jermeni v zalogi pri Ivanu Kravos, Aleksandrova c. 13. Zahtevajte ponube. 1136

Proda se lepo malo posestvo pri St. Ilju z vinogradom, njivo, travniki, sadonosnikom in gozdom, poceni. Vpraša se v Mariboru, Aleksandrova 71 v trgovini. 1413

Naročilni list

Uprava

„Slovenski gospodar“

Maribor

Koroška c. 5

Znamka
za 50 para

VOZNI RED

veljaven od 1. oktobra 1927 se dobi v prodajalnah TISKARNE SV. CIRILA v Mariboru. Cena za komad Din 2.—.

Januš Golec:

Gospoda iz opičnjaka.

Noše so po širnem svetu zelo različne. Vsak narod, da, vsak večji kraj se ponaša s kakšno posebnostjo v noši.

Pred vojno je bila takozvana gornještajerska moška noša močno razširjena tudi med Slovenci na Spodnje-Štajerskem. Danes se držijo zelenih našivkov na obleki in »gamsbarta« za klobukom trdi Nemci in do danes zagriženi nemškutarji. Res, nekaj izvanrednega je pravi, košati gamsbart, ki binglja tako samozavestno na gornještajerskem klobuku z zelenim trakom.

Oboževalci gornještajerske mode iz današnje Slovaštarske so tako zaljubljeni v gamsbart, da verujejo v njegovo pristnost le samo tedaj, ako je kupljen na Dunaju.

Pri zadnjih skupščinskih volitvah so nastopili Nemci pri nas s svojo lastno kandidatno listo. In ravno za dan volitev si je naročilo zelo veliko pristašev nemške kandidatne liste nove zgornještajerske obleke s pristnimi gamsbarti iz samega Dunaja.

Iz obmejnega Maribora se je potegnilo par dni pred volitvami na Dunaj nekaj gospodov, da bi se preoblekli po gornještajersko in seve je šlo pred vsem za nabavo pravih gamsbartov. Veseli Dunajčani so Mariborčanom lepo postregli in jim prodali za dober denar metle na klobuk. Ko je bila gospoda v novih oblekah z zelenimi našitki, pod novimi klobuki s kolikor mogoče košatimi in velikimi gamsbarti, je krenila po stari navadi v dunajski slavnoznan zverinjak, ki je v Schönbrunn. Pri ogledovanju zverin so

se postavili naši znanci tudi pred kletko, po kateri so skakale velike in majhne opice. Mariborčan ima malokdaj priliko, videti resnično in bolj veliko opico. Radi redkosti opičje prikazni so se mudili gospodje iz Maribora dalje časa pred opičnjakom. Tudi živali so se zanimale očitno za prijazne tujce, jih ljubko polukavale in začele cviliti od samega veselja. Ko so imeli gospodje dovolj opičje muzike in prijaznosti, so krenili na nadaljni ogled zverinjaka. Pri tem okrenu na odhod se je približal eden preveč kletki. Kakor bi trenil, so hušnile vse opice skozi ograjo z rokami po nje govem klobuku in mu ga potegnile v opičnjak. Cela bitka se je razvila med živalmi za novi gornještajerski klobuk z zelenim trakom in kar najbolj mogočnim gamsbartom. Presenečenemu gospodu se je posrečilo, da je iztrgal opicam razcefrani klobuk, a za pristni gamsbart se je zverjad pulla med cvilom ter vikom tako dolgo, dokler niso bile vse dlake divjega kozla raznešene na vse štiri vetrove in ni bilo o korajži-gamsbarta niti sledu več.

Si lahko predstavljate, koliko navihanih Dunajčanov se je zbralo namah krog Mariborčanov, ki so vihteli palice nad skrajno drznimi opicami. Do resnega pretepa med ljudmi in opicami ni došlo, ker je spremila cela procesija dunajskih otrok pa tudi odraslih togotno mariborsko gospodo iz Schönbrunn na cesto.

Se isto popoldne za tem dogodkom v opičnjaku je znal celi Dunaj, kar so doživeli Mariborčani pri ogledovanju zverinjaka. Pri nakupovanju pa trgovinah, v krčmah, na cesti — povsod pač so se postavljali uljudni Dunajčani pred našo gospodo, jo pogledovali smehljaje in vsak je bil glasnega mnenja: »Ah, to so gospodje iz opičnjaka!«

Celo dunajsko časopisje je beležilo doživljanje mariborskih gospodov in ko je Dunaj čital o boju za novi, pristni gamsbart v šonbrunskem opičnjaku, našim prijateljem ni bilo več obstanka v tem velemestu.

»To so gospodje iz opičnjaka«, je šlo od ust do ust in radi tega na vlak ter proti Mariboru, kamor je dospel eden od izletnikov z razcefranim gornještajerskim klobukom brez vidnega znaka nemškega prepričanja — poštenega gamsbarta, kojega zadnji ostanki so ostali v dunajskem opičnjaku.

Je res čudno, da niti opice ne trpijo, da bi se kitil sin slovenske matere, a nemškega mišljenja, z znakom vele-nemštva — pristnim in na Dunaju kupljenim gamsbartom!

Zadružna gospodarska banka d. d.

Podružnica Maribor.

V lastni neodvisni palači, Aleksandrova cesta 6, pred tržniško hišo nekdanje izsvetle vse bančne posle najkvalitetne. — Najvišje obrestovanje vlog na knjižico in v tekočem računu. Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.

Cunje, staro železo, baker, medenino, svinec, cink, papir, glaževino, kosti in krojaške odpadke kupim in plačam najbolješe. Dravaka A. Arbeiter, Maribor, ulica 15. Iščem stalne nabiralce 1025 in nakupovalce.

CIRILOVA KNJIŽNICA

OBSEGA SEDAJ SLEDEČE ZVEZKE:

1. Dr. Karl Capuder: Naša država (razprodano).
2. Dr. Leopold Léonard: Jugoslovanski Piemont, Din 7.—
3. Dr. Leopold Léonard: Slovenska žena v dobi narodnega preporeda, Din 10.—
4. Moj stric in moj župnik, Din 4.—
5. G. J. Whyte Melville: Gladiatorji, I. del, Din 8.—
6. — II. del, Din 10.—
7. H. G. Wells: Zgodba o nevidnem človeku, Din 7.—
8. B. Orczy: Dušica, I. del, Din 16.—
9. — II. del, Din 25.—, III. del Din 32.—
10. A. Conan Doyle: V libijski puščavi, Din 12.—
11. Arnold Bennett: Živ pokopan, Din 8.—
12. Illmo Camelli: Izpovedi socialisti, Din 16.—
13. E. R. Burroughs: Džungla, I. del, Din 18.—
14. — II. del, Din 14.—
15. Elza Lešnik: »Šumi, šumi Drava...«, Din 5.—
16. Matija Ljubša: Slovenske gorice, (razprodano).
17. Erckmann-Chatrian: Zgodbe napoleonskega vojaša, Din 12.—
18. Antonio Fogazzaro: Mali svet naših očetov, Din 22.—
19. Anton Kosi: Iz otroških ust, Din 8.—
20. Dr. J. Jeraj: Kadar rože cveto, Din 8.50.
21. J. F. Cooper: Zadnji Mohikanec, Din 11.—
22. Pavel Keller: Dom. Broš. Din 22.—, vez. Din 35.—
23. Gabriel Majcen: Kratka zgodovina Maribora, Din 20.—

Orehe

zamenja in kupuje tovarna olja, Maribor, Pod mostom 7. 1291

IVAN KRAVOS, MARIBOR, Aleksandrova cesta 13 Slomškov trg 6.

Opreme in potrebščine za konje, potni kovčegi, torbice, usnjati izdelki, gamaše, ovrtniki in nagobčniki za pse itd. Gonilni jermeni.

OREHE, FIŽOL, SUHE GOBE, KUMNO, JANEŽ

kupuje po najvišjih cenah s pravi cerijska trgovina

ANTON FAZARINC Celje. 1363

Sprejme se zdrava, pošena in krepka vajenka v trgovino s mes, blagom pod šifro 1927.

1165 Ustanovljena leta 1859

Klobučarna Lambert Chiba Celje, Kralja Petra cesta 14

Trgovina klobukov in klobučarskih izdelkov Prezema vsake vrste popravila po najnižji dnevni ceni! — Točna in solidna postrežba!

NA NOVO! NA NOVO!

Na novo otvorjena trgovina pletenih

Zenko Hribar Celje, Slomškov trg 1 (pri farni cerkvi)

priporoča cenj. občinstvu svojo veliko tovarniško zalogo pletenih izdelkov, kot: nogavice, rokavice, pleteno perilo, športne telovnike vseh vrst i. t. d. po dnevni konkurenčni ceni.

POSTREŽBA PRVOVRSTNA!

NA DEBELO 1050 NA DROBNO

Naložite denar le pri

Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zadrugi z nemejeno zavezo

Cankarjeva ulica št. 4

poleg davkarile (poprej pri „Belem volu“), kjer je najbolj varno naložen in najugodnejše obrestuje

Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica sama

Posojila po najnižji obrestni meri